

เหตุผลที่ทำให้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานอยู่ต่ำกว่าช่วงเป้าหมายในไตรมาสที่ 2 ของปี 2552

อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยในไตรมาสที่ 2 ของปี 2552 ที่ติดลบร้อยละ 0.1 (ตารางที่ 1) อาจสร้างความกังวลใจให้กับหลายฝ่ายว่าเศรษฐกิจไทยอาจกำลังเข้าสู่ภาวะเงินฝืด อีกทั้งยังเป็นครั้งแรกนับตั้งแต่เริ่มใช้กรอบเป้าหมายเงินเฟ้อในเดือนพฤษภาคม 2543 ที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยรายไตรมาสอยู่ต่ำกว่าช่วงเป้าหมายเงินเฟ้อที่คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) กำหนดไว้ที่ร้อยละ 0-3.5 ต่อปี อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานที่ติดลบดังกล่าว เป็นไปตามที่ กนง. ได้คาดไว้ในรายงานแนวโน้มเงินเฟ้อฉบับที่แล้วว่ามีโอกาสค่อนข้างมากที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานจะอยู่ใกล้ศูนย์หรือติดลบชั่วคราว

ตารางที่ 1 อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน

ร้อยละ	2552							
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2
อัตราเงินเฟ้อพื้นฐาน	1.6	1.8	1.5	1.0	-0.3	-1.0	1.7	-0.1

ที่มา: สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

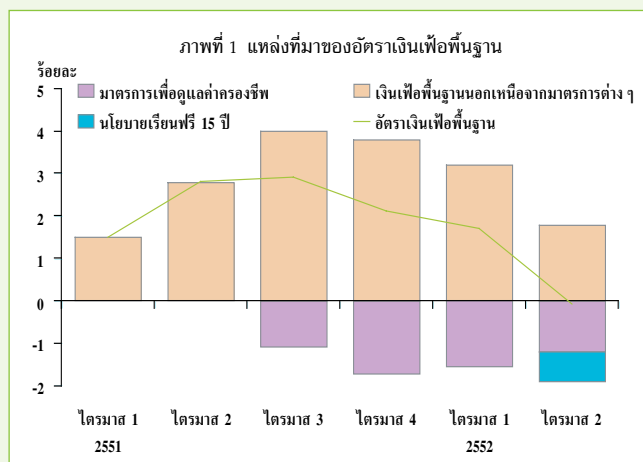
กนง. ประเมินว่าการติดลบดังกล่าวไม่ได้เป็นสัญญาณว่าเศรษฐกิจไทยกำลังเข้าสู่ภาวะเงินฝืด^{1/} เพราะเป็นผลจากการดำเนินมาตรการของภาครัฐ เพื่อช่วยลดค่าครองชีพให้กับประชาชนผ่านการอุดหนุนราคาสินค้าและบริการต่างๆ รวมทั้งผลของฐานราคาในปีก่อนที่สูงเป็นสำคัญ ซึ่งไม่ถือเป็นการลดลงของอุปสงค์จนทำให้ภาคธุรกิจต้องปรับลดราคาสินค้าและบริการลงอย่างกว้างขวางเพื่อให้ยังสามารถขายได้ อีกทั้งไม่ได้มีสาเหตุจากการคาดการณ์ของประชาชนว่าราคาจะปรับลดลงต่อเนื่อง จึงเลื่อนการบริโภคและการลงทุนออกไปจนส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ชะงักลงต่อเนื่อง

1. สาเหตุที่ทำให้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานต่ำกว่าช่วงเป้าหมาย

- นโยบายเรียนฟรี 15 ปีของภาครัฐที่เริ่มมีผลตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2552 โดยอุดหนุนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาบางส่วนหรือทั้งหมด ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ชุดนักเรียน หนังสือแบบเรียนและอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีผลทำให้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานต่ำลงทันทีร้อยละ 0.8 (ภาพที่ 1)

- 6 มาตรการ 6 เดือนของภาครัฐที่ช่วยบรรเทาค่าครองชีพ (ปัจจุบันเหลืออยู่ 5 มาตรการ) ที่มีผลตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2551 และรัฐได้ต่ออายุ

มาตรการออกไปอีก 2 ครั้งจนถึงเดือนธันวาคม 2552 โดยส่วนที่เกี่ยวข้องกับอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานได้แก่ การอุดหนุนค่าน้ำประปา

ที่มา: สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

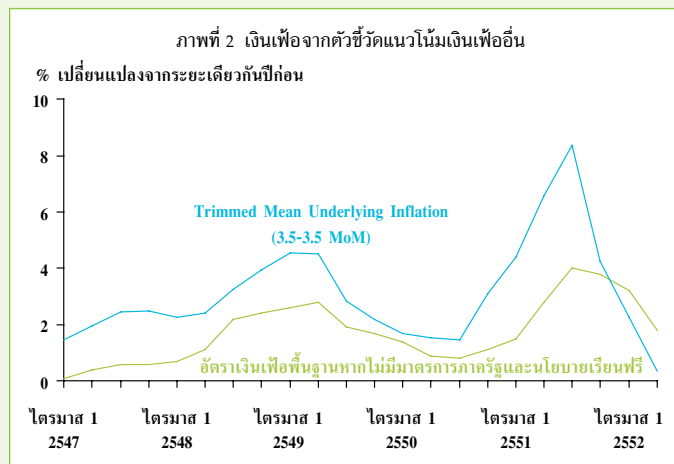
^{1/} รายละเอียดเงื่อนไขการเกิดภาวะเงินฝืด ตามบทความในกรอบเรื่อง “ภาวะเงินฝืด (Deflation) คืออะไร” ในรายงานแนวโน้มเงินเฟ้อ ฉบับเดือนมกราคม 2552

บางส่วน การให้บริการรถไฟฟ้า 3 ฟรีและรถ ขสมก. ฟรีครึ่งหนึ่ง โดยระดับการอุดหนุนในปัจจุบันส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานต่ำกว่ากรณีที่ไม่มีมาตรการเหล่านี้อยู่ประมาณร้อยละ 1.2

- ผลจากฐานสูงในปีก่อน โดยเฉพาะจากอาหารบริโภคในและนอกบ้านที่ปรับเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นประวัติการณ์ตามราคาอาหารสดที่สูงขึ้นอย่างรวดเร็วในขณะนั้น โดยในเดือนพฤษภาคมและมิถุนายน 2551 ราคาอาหารบริโภคในและนอกบ้านสูงขึ้นจากเดือนก่อนหน้าร้อยละ 1.2 และ 2.5 ตามลำดับ เทียบกับค่าเฉลี่ยในปี 2547-2550 ที่เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนเพียงร้อยละ 0.1 โดยตั้งแต่ปลายปี 2551 ราคาอาหารบริโภคในและนอกบ้านค่อนข้างทรงตัว

2. ตัวชี้วัดแนวโน้มเงินเฟ้อ (Underlying Inflation Indicators)

ในการติดตามพัฒนาการของแรงกดดันเงินเฟ้อที่ชัดเจนขึ้น กนง. ได้พิจารณาตัวชี้วัดแนวโน้มเงินเฟ้ออื่นๆ ด้วย อาทิ (1) อัตราเงินเฟ้อกรณีที่สมมติว่าภาครัฐไม่ได้ออกมาตรการชั่วคราวที่กระทบราคาสินค้าและบริการ เช่น มาตรการเพื่อดูแลค่าครองชีพ และนโยบายเรียนฟรี และ (2) อัตราเงินเฟ้อที่ตัดรายการสินค้าและบริการที่การเปลี่ยนแปลงราคาเพิ่มขึ้นหรือลดลงมากกว่ารายการอื่นๆ (Trimmed Mean Underlying Inflation) ทั้งนี้

ที่มา: สำนักดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยการคำนวณของธนาคารแห่งประเทศไทย

เพื่อช่วยให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของราคาและแรงกดดันต่อราคาที่ชัดเจนขึ้น เพื่อดำเนินนโยบายการเงินที่เหมาะสม

ตัวชี้วัดแนวโน้มเงินเฟ้อต่างๆ ชี้ว่าแม้อัตราเงินเฟ้อมีทิศทางที่จะลดตัวต่อเนื่องตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ของปี 2551 และชะลอตัวมากขึ้นในไตรมาสที่ 2 ของปี 2552 จากผลของฐานสูง แต่ยังคงเป็นบวก แสดงให้เห็นว่าระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปไม่ได้ปรับลดลงจนอยู่ในภาวะที่เรียกว่าเงินฝืด แม้ในไตรมาสที่ 3 ของปี 2552 ผลของฐานสูงอาจทำให้อัตราเงินเฟ้อจากเครื่องใช้บางตัวเป็นลบก็ตาม นอกจากนี้ ในระยะต่อไปโอกาสเกิดภาวะเงินฝืดที่เป็นอันตรายต่อเศรษฐกิจยังมีน้อยลง เนื่องจากแนวโน้มราคาน้ำมันและสินค้าโภคภัณฑ์ต่างๆ เริ่มเพิ่มขึ้น ประกอบกับอุปสงค์ในประเทศที่น่าจะเริ่มฟื้นตัวในช่วงปลายปีจะสร้างแรงกดดันให้ราคาสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นบ้าง และจะมีส่วนทำให้การคาดการณ์เงินเฟ้อของประชาชนปรับสูงขึ้นตาม

3. ระยะเวลาที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานจะกลับเข้าสู่ช่วงเป้าหมาย

เนื่องจาก ครม. ได้มีมติเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2552 ให้ต่ออายุ 5 มาตรการ 6 เดือนออกไปจนถึงสิ้นปี 2552 จากเดิมที่จะสิ้นสุดลงในเดือนกรกฎาคม 2552 ส่งผลให้ระยะเวลาที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานจะเริ่มปรับสูงขึ้นถูกเลื่อนออกไปด้วย เนื่องจากการปรับขึ้นราคาสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในระดับที่ควรจะเป็น ถูกเลื่อนออกไปเป็นเดือนมกราคม 2553 ทั้งนี้ แม้ว่าผลจากมติดังกล่าวเพียงอย่างเดียวจะไม่ได้ทำให้อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานติดลบไปมากกว่าในปัจจุบัน แต่ผลจากนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ประกอบกับผลของฐานสูงในปีก่อนที่ยังมีอยู่ ทำให้คณะกรรมการฯ ประเมินว่าในไตรมาสที่ 3 ของปี 2552 มีโอกาสค่อนข้างมากที่อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเฉลี่ยรายไตรมาสจะติดลบต่อเนื่องจากไตรมาสที่ 2 โดยคาดว่าจะกลับเข้าสู่ช่วงเป้าหมายอีกครั้งในไตรมาสที่ 4 ของปี 2552 ด้วยค่าเฉลี่ยรายไตรมาสที่ใกล้ศูนย์ และจะเริ่มเป็นบวกตั้งแต่ต้นปี 2553 เป็นต้นไป เมื่อผลของการต่ออายุ 5 มาตรการภาครัฐและผลของฐานราคาสินค้าและบริการหลายรายการที่เคยปรับสูงขึ้นในช่วงก่อนหน้าเริ่มหมดไป